

CULTURA

MAANDBLAD VAN HET CULTUREEL CENTRUM ARUBA

JAARGANG 4

SEPTEMBER 1957

No. 6

Gedicht van de maand

De zachte krachten zullen zeker winnen
in 't eind — dit hoor ik als een innig fluisteren
in mij: zo 't zweeg zou alle licht verduisteren
alle warmte zou verstarren van binnen.

De machten die de liefde nog omkluisten
zal zij, allengs voortschrijdend, overwinnen,
dan kan de grote zaligheid beginnen
die we, als onze harten aandachtig luisteren

in alle tederheden ruisen horen
als in kleine schelpen de grote zee.
Liefde in de zin van 't leven der planeten

en mense'en dieren. Er is niets wat kan storen
't stijgen tot haar. Dit is het zoekre weten:
naar volmaakte liefde stijgt alles mee.

Henriette Roland Holst

Henr. Roland Holst, die enige jaren geleden in hoge ouderdom stierf, wordt beschouwd als Nederland's grootste dichteres. Zij begon te dichten in de tijd om 1900 en haar gedichten bleven stromen tot op zeer hoge leeftijd. Wat ons treft in haar gedichten, is de bewogenheid, de er uit spreekt om het lot van haar medemenschen. Nooit sluit zij zich op in de beruchte ivoren toren van de kunstenaar; zij staat altijd midden in het leven. Geen wonder, dat deze vrouw fel partij koos in het politieke leven van haar tijd. Zij behoorde tot de oprichters der socialistische partij; later toen zij meende, dat haar principes daar in het gedrang kwamen, trad zij zelfs toe tot de communistische partij. Weer later, toen bij het ouder worden, haar strijdsvaardigheid wat minder werd en haar religieus gevoel de overhand kreeg, werd zij religieus socialiste. Hoezeer echter het oude vuur bij haar bleef branden, blijkt wel uit haar mémoires, waarin zij als motto schreef: *Con fuoco* (met vuur).

Haar gedichten schijnen zich niet te bekommeren om vorm- of schoonheidsproblemen, ze zijn gevoelsuitingen in zo hoge graad, dat zij zich niet laten dwingen in een keuralijf. De mededeling is hoofdzaak, niet de vorm, waar- in hij gegoten wordt. Dit moge ondichterlijk schijnen,

haar omvangrijk oeuvre is daar, om ons het tegendeel te bewijzen. Haar warme, menselijke stem ontroert ons nog steeds en haar veelzijdigheid vervult ons nog met eerbied.

Ch. W.

HET COLUMBUS BOYCHOIR KOMT NAAR ARUBA

EUROPA KENT ZIJN Wiener Sangerknaben en zijn Petits Chanteurs a la Croix de Bois, jongenskoren van naam en faam. Ook Aruba maakte jaren geleden kennis met de verbluffende vocale prestaties van de Wiener Sangerknaben. Sindsdien hebben duizenden opnamen van deze nachtegelen hun weg over de gehele wereld gevonden. De Arubaanse Kunstkring biedt U thans de gelegenheid, kennis te maken met één van Amerika's beroemste en meest geprezen jongenskoren. Mogelijk hebt U nog niet vaak over dit koor horen spreken. Amerika, het land van de ongekende mogelijkheden, is zo groot, zo uitgebreid en een mens kan tenslotte ook niet alles weten. Het COLUMBUS BOYCHOIR is echter, dat staat wel als een paal boven water, het beste jongenskoor van Amerika, zo niet van de gehele wereld.

We zouden U de woordenrijke en jubelende uitspraken van wereldbladen als de New York Times, de New York Herald Tribune kunnen citeren. U zoudt daarin lezen over opzienbarende prestaties, subtiële jongenszang, perfecte techniek, buitengewone dictie en een buitengewoon rijk gevarieerd programma. Maar dit alles zou U niet wijzer maken. Wij moeten het niet hebben van horen zien, wij moeten dit evenement persoonlijk meemaken. Wij moeten in realiteit kennis maken met het summum van vocale kunst, waarin ademtechniek en voordracht een graad van perfectie bereiken, die men voor ondenkbaar zou houden.

En toch, lezers(essen), zo is het. Wat het COLUMBUS BOYCHOIR op het gebied van de zangkunst demonstreert, is zo af, zo verzorgd, zo perfect, dat van een openbaring gesproken mag worden. Hartveroverende jongenszang, stralend en sprankelend in werken van Handel en Pergolesi, hartverkwikkend in een kostelijke eenacter,

waarin zang en toneel verweven zijn tot een eenheid, die diep ontroert, die slechts rijker maakt, die uit het hart gegrepen is, dat alles brengt U dit unaniem gezongen jongenskoor onder zijn bezielende leider Herbert Huffman, tevens stichter van dit ensemble.

Hollywood was zo geïmponeerd door het grandioze succes van dit koor, dat men er dadelijk een film van liet maken. Onder de titel: „Amerika's zingende jongens" werd deze rolprent over de gehele wereld in 30 talen en 300 dialecten verspreid. In New York's Carnegie en Town Hall, plaatsen waar alleen de grootste artisten optreden, vierden deze knapen triomfen. Life, Time en Newsweek wijdden pagina's aan de prestaties van dit koor. Over de radio en middels de televisie waren deze jongens te beluisteren en te zien. Kortom het COLUMBUS CHOIR werd het succes van de States.

Ten koste van grote financiële offers is de Kunstkring er in geslaagd, die prachtige jongenskoor naar Aruba te brengen. De Veer Theater moet haast te klein zijn, om alle belangstellenden te bevatten. Reeds nu wordt er over dit concert gesproken. Reeds nu is er vraag naar kaarten. Dit optreden betekent het gebeuren op artistiek terrein van dit jaar. U zult dit niet willen missen. Ook U zult getuige willen zijn van het grote succes dat dit jongenskoor ook op Aruba zal vieren.

Tot de ouders zouden we willen zeggen: Laat ook Uw kinderen genieten van dit optreden. Laat Uw kinderen zien, waartoe andere kinderen, even gewoon, even kinderlijk als zij in staat zijn. Speciaal met die bedoeling heeft de Kunstkring de toegangsprijs voor uw kroost zo laag mogelijk gesteld. Maakt van die speciale gelegenheid gebruik. Dit concert zal voor uw kinderen niet alleen een

gebeurtenis zijn, het zal vooral de kunstminnenden onder hen stimuleren en iets meegeven voor hun gehele leven.

En, u, volwassenen. Tot u hebben wij niets te zeggen. U begrijpt volkomen de waarde en de betekenis van dit concert. Deze gelegenheid verzuimen, betekent een onherstelbaar verlies, een gemiste kans in uw leven. Dit jongenskoor komt niet meer terug. Dit koor zingt slechts één enkele avond. Grijpt deze kans met beide handen aan.

We mogen de Kunstkring zeer dankbaar zijn voor het getoonde initiatief. Inderdaad het financiële risico is zeer groot. Maar toont de Kunstkring niet juist door deze daad een groot vertrouwen te hebben in haar bezoekers?

Deze avond mag geen fiasco worden. Komt allen met de hoogste verwachtingen. U zult niet teleurgesteld huiswaart keren. Waarborg daarvoor is voor alles het alom beroemde, het gevierde COLUMBUS BOYCHOIR.

WIE HELPT?

Wij zoeken logies voor één nacht voor de jongens van het Columbus Boychoir. Wie wil een of meer jongens de nacht van 8 op 9 oktober in huis nemen? Dan graag een telefoontje aan H. Timmer, tel. 2195. Bij voorbaat dank voor Uw medewerking.

COLETTE FRANTZ SPEELDE VOOR DE KUNSTKRING

SINDE DE KUNSTKRING haar concertenserie begon is de geregelde bezoeker verwend met artistieke prestatie van formaat. Elke avond werd een succes, elke artist was op zijn terrein een meester en iedere keer opnieuw waardeerden we het zegenrijk werk van deze vereniging. Het concert van Colette Frantz is een zekere zin een vreemde eend in de bijt geworden. Zeker, zij toonde zich technisch zeer wel opgewassen tegen de taak die zij zich zelf gesteld had. Maar daarbij bleef het dan ook. De ziel, het esprit der groten was er niet. De intonatie was zuiver, de streek mooi en vol, maar toch misten we, waarop we hoopten. De muziek bleef teveel in de noten zitten. Colette Frantz gaf de indruk niet geheel boven de stof te staan. Waaraan moeten we dit wijten? Was de temperatuur te hoog, was de atmosfeer te drukkend, was hier sprake van vermoeidheid?

Natuurlijk bleef er voldoende over waarvan met mate genoten kon worden. Colette Frantz heeft ongetwijfeld niet over de gehele linie teleurgesteld. Daarvoor was zij een te goed violiste. Violistische eigenschappen toonde

zij meer dan genoeg in het werk van Poulienc, een compositie, die klinkt van de eerste tot de laatste noot, al maakt zij somtijds een eigenaardige indruk op de luisteraar. Het is allemaal een beetje bizar. Het houdt zo het midden tussen een banaal amusementswijsje en een werk met vondsten. Soms klinkt het geniaal. Het moeilijke werk van de Pool Szymanowsky kreeg een naar de noten loffelijke vertolking, bleef desondans iets teveel in de verf en kon niet boeien door stralende glans en warme voordracht. Het was jammer. Jammer in zoverre, dat we meer verwacht hadden. Of zijn we te verwend geworden door het prachtige musiceren van een Zabaleta en anderen? Men kan alle bezwaren wegzuiven met een: "och die waruto" en "het was zo drukkend", wij blijven hopen op beter. Misschien niet door het jongenskoor, of misschien juist wel, maar dan zeker door het strijkkwartet en de vermaarde cellist Odnoposoff. So long dus.

S.

ARUBAANSE KUNSTKRING: OKTOBER - MUZIEKMAAND

DE MAAND oktober wacht ons met drie zeer bijzonder concerten van de Arubaanse Kunstkring: een beroemd jongenskoor, een van 's werelds beste strijkkwartetten en een groot cellist.

Columbus Boychoir:

Het eerste concert is op 8 oktober in De Veer, met het Columbus Boy Choir, het beste jongenskoor uit de Verenigde Staten, en misschien wel van de gehele wereld. Dit koor dat bestaat uit 24 jongens van 10 à 12 jaar geeft jaarlijks concerten in alle belangrijke muziekcentra van de Ver. Staten en Canada, o.a. in New York's Carnegie Hall, en voor een publiek van 15.000 in Madison Square Garden. Door de critiek werd het Columbus Boychoir unaniem als het beste op dit gebied uitgeroepen. De dirigent van het koor is Donald Bryant, en dit concert op Aruba is mogelijk door de bemiddeling van het „American National Theatre and Academy”.

Het programma is verdeeld in vier onderdelen: In de eerste plaats muziek uit de zestiende en zeventiende eeuw, o.a. van Jacob Handl (1550 - 1591). Het tweede programma-deel is het „Stabat Mater” van Giovanni Pergolesi (1710-1736). Daarna een opera in 1 acte van Gian Carlo Menotti: „Amahl and the Night Visitors” speciaal geschreven voor kinderen, en vanaf de première gezongen door het Columbus Boychoir, met Chet Allen in de titelrol. Het sluit-

stuk van het programma bestaat uit Negro Spirituals en songs uit Porgy and Bess van George Gershwin.

Hongaars Strijkkwartet:

Het Hongaars strijkkwartet speelt in Bolivarians op 19 oktober. Dit virtuoos ensemble behoeft een nadere aanbeveling. Rest ons het programma te vermelden: De volgende kwartetten zullen worden uitgevoerd:

1. Kwartet in d opus 64 no. 5 „De Leeuwerik” Joseph Haydn
2. Kwartet in e opus 59 no. 2 Ludwig van Beethoven
3. Kwartet in f no. 6, opus 96 Antonin Dvorak

Dit is een concert van de abonnementsserie, waarbij houders van abonnementskaarten dus vrij toegang hebben.

Cellist Adolfo Odnoposoff:

Eind oktober of begin november geeft de cellist Adolfo Odnoposoff met aan de piano Jan Broerius van Nidek een c o n c e r t in het oude Kerkje. Adolfo Odnoposoff is een van de grote virtuozen op de cello. Hij werd geboren in Buenos Aires en studeerde in Europa onder Emanuel Feuermann en Paul Grümmer en aan de school van Pablo Casals in Parijs. Hij onderman vele concertreizen en verwierf onder meer bekendheid door zijn grammofoonplaten voor R.C.A. Victor. In Latijns Amerikan gaf hij veel eerste uitvoeringen voor dat gebied van minder bekende werken voor cello en orkest. Begin augustus j.l. werd door Odnoposoff in zijn geboortestad de première voor Zuid Amerika gegeven van het celloconcert van Aram Khachaturian, met de componist als dirigent.

Adolfo Odnoposoff zal hier o.a. een sonata voor cello-solo van J.S. Bach uitvoeren en sonates voor cello en piano van Beethoven en Debussy.

Voor houders van een abonnementskaart is ook dit concert vrij toegankelijk.

Onnodig te zeggen: wij rekenen op U bij deze bijzondere muziekavonden.

**De Kunstkring staat op de
bres voor Uw culturele
belangen.**

**Steunt de Kunstkring
door Uw lidmaatschap.**

OP BEZOEK BIJ ALBERT TERMOTE

In de rij van hedendaagse Nederlandse beeldhouwers neemt ALBERT TERMOTE een bijzondere plaats in. Als kunstenaar onderscheidt hij zich van zijn collega's: Mari Andricssen, prof. Bronner, Hildo Krop, Marius van Beek, om er willekeurig enkelen te noemen, hierin, dat zijn kunst, méér dan die van de anderen, een typisch godsdienstige is. Hij is een sacrale beeldhouwer bij uitstek: in de meeste van zijn beelden legt hij een voor hem kenmerkende religieuze sfeer. Bovendien is Termote — hij werd dit jaar 70 — als een kind, en dat verwacht men allerminst bij het horen van het woord beeldhouwer, waarbij meestal onwillekeurig aan een ruige, forse figuur vol mannelijke kracht wordt gedacht. Termote is werkelijk als een kind, meer vertrouwd met de natuur en de kleine gebeurtenissen van het leven van alle-dag dan met politieke stromingen, literaire evenementen of filosofische beschouwingen. Hij ziet eruit of hij zich permanent verwondert over zijn plaats in de wereld en de maatschappij, over het talent dat hij „onverwacht” en per gratie Gods bij zijn geboorte meekreeg en dat hij dankbaar tot het laatste grammetje udtiept om er land en volk mee te dienen, „naar dat hem met geen enkele mate van trots heeft vervuld. Nee, de woorden trots of zelfingenomenheid passen niet bij Termote. Daar is hij te oprecht-eenvoudig, te ongecompliceerd, ook te verlegen voor.

Termote woont in Voorburg: vroeger een heerlijk landelijk dorpe, nu — door uitbreiding op grote schaal vast tegen den Haag aangedrukt — een klein stadje. Een bezoek aan de beeldhouwer wordt een aangename verrassing. Zijn atelier ligt niet achter zijn huis maar tien minuten gaans ervandaan in een drukke winkelstraat. Als een onverwacht paradijs — want dat is elk atelier voor iedere kunstliefhebber! — ligt het verborgen achter de pittoresque winkel van een wagenmaker. Een betegeld paadje leidt erheen. Op de deur staat in kleine, wat scheef lopende blokletters zijn naam. En dan opeens sta je, zó van de straatdrukte met razende auto's, basastende mensen en kreuende trams in een schuurachtig gebouwtje. Er dwarrelt eeuwig gruis door de luebt en alle geluiden van buitenaf verstommen daar. Hier is Termote — die zich tot een uitermate vriendelijk gastheer in dit domein ontpopt — aan het werk. Zeker en zorgvuldig steekt hij het liechte teakhout weg om de steeds gepronocierder naar voren springende figuur van een Sint Jozef met kindje. Door twee ramen ergens hoog in de zoldering valt het licht naar binnen en glijdt over de wanordelijkheid van volkomen willekeurig neergezette gipsen modellen en stenen beelden. Iets meer naar het vrij gehouden midden toe, waar een ouderwets Vlaamse kachel als een gekantelde pijpenla staat,

werkt Termote onder een van de ramen. Het licht valt wélgekozen over zijn ascetisch gezicht dat — zo stel ik mij voor — het gezicht van een der apostelen zou kunnen zijn, dwaalt verder over het grijs bestoven werkkalotte, over de even krullende haren, langs de heldere, kinderlijke ogen achter de werkbil.

Termote werd in 1887 in het Westvlaamse dorpje Lielt-tervelde geboren. Als zoonje van een kundig schrijver-ker maakte hij, nog geen tien jaar oud, teekeningen, die hij plichtig aan vriendjes uit de buurt of op school verkocht. Zo werden grif betaald! Hij verliet Lichtervelde spoedig en ging naar Gent, waar hij aan de Academie voor Schone Kunsten les kreeg van de in 1941 gestorven beeldhouwer George Minne. Na Gent volgde Amsterdam: zijn opleiding werd voltooid op de Rijksacademie waar hij professor Bronner tot leermeester had. Thans heeft Termote, als genaturaliseerd Nederlander, zich ontwikkeld tot een van de meest begaafde en produktieve beeldhouwers in ons land. Talloos zijn de opdrachten die hij in de loop der jaren kreeg uit te voeren en menige kerk, menig plein of museum heeft volgaarne een plaats voor een zijner beelden ingeruild.

Termote praat met zijn hoge stem veel en enthousiast, lacht als een vrolijk kind, maar behoudt het vermogen ieder denkbaar ogenblik weer geheel in zichzelf terug te keren om verder te leven en te denken in een wereld waar niemand anders toegang heeft. Het is een lust hem door zijn werkplaats te zien wandelen, hem te horen uitwijden over zijn werk en te zien hoe hij, met kleine, snelle gebaren van zijn handen, zijn woorden onderstreept. „Ja, hier ziet u Dirk de derde. Hij staat in Vlaardingen (in de provincie Zeeland). En omdat hij de bijnaam van bandiet had, heb ik maar iets ondeugends in zijn ogen en houding gelgd!” Stilstaand bij een Jozefbeeldje — een van de vele in zijn atelier — zegt hij, vindingrijk en toch volkomen argeloos: „Jozef kwam uit de stam van David en was dus eigenlijk een edelman. Vandaar de fiere gestalte die ik heb geprobeerd uit te beelden. En dit is het ontwerp voor het Willibrordsbeeld in Utrecht”. (Dat is hét Termote-beeld bij uitstek geworden: Willibrord in heilige plechtigheid op zijn paard gezeten. Termote heeft een voorliefde voor het maken van paarden. Hij is de enige levende beeldhouwer in ons land die ruitersandbeelden heeft gemaakt.) En Termote vervolgt: „Het was al klaar vóór de oorlog, maar omdat de Duisters op brons loerden, hebben wij het stenen beeld in stukken gezaagd en het, samen met het brons waarin het later werd gegoten, verstopt onder de meisjes-school in Voorburg”. Op een plank staat het eerste, heel kleine ontwerp van het Beeld De Barmhartige Samaritaan, dat vóór het ziekenhuis in Voorburg — als prachtig symbool — staat opgesteld.

Het is een schitterend beeld: de krachtige mannenfiguur die zich ontfermt over de bebroefde, uitgeputte reiziger, die zich met volle overgave van zijn ezeltje in de armen van de Sanaritaan laat glijden. Termote lacht. "Ik heb als model hiervoor een echt ezeltje van het Scheveningse strand gehuurd. Het stond een week lang overdag in mijn atelier en werd 's avonds bij een groenteman gestald. Maar koppig dat het beest was!! Zodra er echter iemand op zijn rug zat, was het goed". Als wij vol bewondering stilstaan voor een Mariabeeld, zegt hij, blij met de waardering, zonder enige pose: "Ja, ja, dat is geloof ik wel goed hè?" Dat betekent dan dat hij er zelf tevreden over is — wat niet dikwijls voorkomt, want Termote is kritisch op zijn werk. Er zijn beelden uit een vroegere periode, die hij beslist niet meer aankijkt als hij ze — op bezoek in de een of andere stad — voor zich ziet. Is een beeld of groep hem wel naar de zin, dan gaat hij er nog altijd graag even langs!

Termote in zijn vrije tijd: dan is hij even geen beeldhouwer meer, maar een man die dolgraag leest en dol is op de boeken van Dickens, Dostojewski en Walter Scott. Dan valt de nervositeit die hem anders nog wel eens parten speelt in die er de oorzaak van is dat hij nooit langer dan een kwartier ergens op visite gaat (want hij kan niet lang stilzitten!) van hem af. Verder bijhart Termote graag. En als het even kan, gaat de beeldhouwer eens per week naar de film, samen met zijn vrouw. Nooit in den Haag, maar altijd trouw naar de enige biscoop die Voorburg rijk is. En al is de zaal zo leeg dat je er doorheen kunt schieten, hij bestelt altijd telefonisch van te voren netjes de steeds oendere plaatsen. Ook is Termote erg reislustig. Zijn ogen gaan glinsteren als hij vertelt over zijn reizen naar Italië, Frankrijk, Curaçao en Denemarken. Hij is dol op het werk van Manzu en Rodin, rijdt met een van zijn vrienden per auto wel eens naar de Haag, om er een toneel- of balletvoorstelling te zien, maar wil voor geen goud een radio in huis hebben, want dat verstoort zijn rust en muziek ligt hem niet zo.

Nederland is goedaardig met deze beeldhouwer. Maar Voorburg in het bijzonder: behalve het beeld voor het ziekenhuis, hebben de beide parochies een prachtig kruisbeeld van hem en in het Julianapark, vlak achter Termote's huis, troomt, bij een kleine vijver vol onwezenlijke watergeheimen, een trotse leeuw van hem, waar de Voorburgse jeugd dolgraag opklautert. Maar de kleinkinderen van de beeldhouwer (zes in getal) vinden dat dit geen pas geeft en meer dan eens roept een van hen gebiedend tot de baldadige kinderen: "Zeg, wil je wel eens van de leeuw van opa afblijven!"

Termote werkt rustig en onverstoort voort, voltooit opdracht na opdracht, is blijmoedig en innemend, heeft zich

een vakkundigheid verworven waarop ieder trots kan zijn en heeft ons bij het weggaan nog dit gezegd: „De kunstenaar moet naast een groot uithoudingsvermogen, bijzonder veel liefde voor zijn werk hebben. Al het andere komt daarbij op de tweede plaats!"

Mélanie Cuypers

IN MEMORIAM JEAN SIBELIUS

DE FINSE COMPONIST Jean Sibelius werd geboren op 8 december 1865. Hij studeerde aan het conservatorium te Helsingfors, waar hij in die jaren de Italiaanse componist Ferruccio Busoni leerde kennen. Later studeerde hij nog te Berlijn en Wenen. In 1897 stelde de Finse regering hem in staat om zich geheel aan het componeren te wijden. Van zijn werken is het symfonisch gedicht „Finlandia", uit 1899, in ons land het meest gespeelde werk niet alleen door uitvoeringen voor symfonie-orkes, maar vooral door bewerkingen voor harmonie-orkes. Ook zijn „Valse triste" opus 44, geniet in ons land grote bekendheid. Het was een der eerste werken die Philips indertijd in de handel bracht. De eerste concertmeester van het Concertgebouworkest, Jan Damen, die lange tijd in Scandinavië werkzaam was, speelde het Violconcert van Sibelius met vele van onze orkesten.

Bij zijn bezoek aan Finland, enige maanden geleden, speelde het Concertgebouworkest onder leiding van Eduard van Beinum, Sibelius' Vijfde Symfonie te Helsinki met groot succes. De componist, die het concert door de radio had gevolgd, betuigde de dirigent en het orkest later zijn grote bewondering voor de uitvoering.

Sibelius componeerde voor orkest enige symfonische gedichten (waaronder „En saga", „De Zwaan van Tuonela" en zeven symfonieën. (De laatste, opus 105, dateert uit 1924.) In Engeland en Amerika stonden deze symfonieën lange tijd even hoog genoteerd als die van Brahms en Tsjajkowski. In ons land echter werden zij slechts zelden gespeeld. Enige jaren geleden bracht Eduard Flipse de Tweede. Een verklaring voor de geringe belangstelling zou men kunnen zoeken in de eigen aard van de muziek, die ons niet zo dadelijk aanspreekt.

Toch werden in de afgelopen jaren de uitvoeringen zowel van de Tweede als de Vijfde door het publiek met grote belangstelling gevolgd. Onder zijn werken treft men ook talrijke liederen en koorwerken aan, een vijftigtal werken voor vioolsolo en ruim 130 voor piano. Hoewel Sibelius' werken hier nooit wortel geschoten hebben, moet men toegeven dat Sibelius een groot componist is geweest, wiens werk getuigt van een oorspronkelijke bezie-

J.M.

(De Volkskrant)

K. LOONSTRA

voor

- Electriche installaties
 - Waterleiding installaties
 - Staal constructies
 - Machine reparatie
- tevens
- Verkoop van technische materialen

TOMATENSTRAAT • DAKOTA • TELEFOON 1575

Fa. Petrona & Croes

AANNEMERSBEDRIJF

Anasstraat 8 - Dakota • Aruba, N.A.

Telefoon 1712

Het ontwerpen, aannemen en uitvoeren van alle bouwwerken.

Het verhuren van: COMPRESSORS
BETONMOLENS
ASPHALTKETEL

Steeds in voorraad getrilde betonblokken.

Loop gerust eens binnen en
bekijk op Uw gemak de grote
collectie platen, die wij
hebben aan te bieden. Het
verplicht U tot niets, het zal
U slechts overtuigen van het
feit, dat er voor gramfoon-
platen maar één adres is:

Record Store **VALEN**

NASSAUSTRAT — ORANJESTAD

RADIO-PROGRAMMA
VAN HET C. C. A.
Van 26 sept. tot 28 oktober

DONDERDAG 26 september:

G. Bizet: *Arlésienne Suites No. 1 en 2*
R. Schumann: *Pianoconcert in a*
S. Dresden: *Dansflitsen*

ZONDAG 29 september:

Causerie door de Hr. Chr. Westrate
Mozart: *Opera Don Giovanni. Eerste deel*

DONDERDAG 2 oktober:

Mozart: *Opera Don Giovanni. Tweede deel*

Chopin

ZONDAG 6 oktober:

L. v. Beethoven: *8ste symphonie*
J. S. Bach: *Concert voor 2 violen en orkest*
W. Walton: *Vioolconcert. Solist: Jascha Heifetz*
Fr. Chopin: *Pianomuziek. Solist: Cor de Groot*

DONDERDAG 10 oktober:

Lichte Muziek

ZONDAG 13 oktober:

Causerie door de Hr. Chr. Westrate
F. Mendelssohn: *Concert in d*
A. Khatchaturian: *Vioolconcert*
S. Rachmaninoff: *Pianoconcert No. 1. Solist: Cor de Groot*

Mendelssohn

DONDERDAG 17 oktober:
Operattemuziek

ZONDAG 20 oktober:
J. Offenbach: *Hoffmanns Erzählungen*

DONDERDAG 24 oktober:
Graag gehoorde muziek

ZONDAG 28 oktober:
Causerie door de Hr. Chr. Westrate
W. A. Mozart: *Grosze Messe in g*
" " : *Symphonie No. 1 en 6*

Programma-uren:
donderdagavond van 9 tot 10 uur
zondagavond van 9 tot 10.30 uur
over Radio Kelkboom. Gofflengte 209 m.

Bach

CULTURA - JEUGDRUBRIEK

FERDINAND MAGELLAN

DE GROTE BESLISSING.

VIJF DAGEN zijn nu al verstreken, sinds Fernando Magellaan zijn twee beste schepen ter verkenning heeft uitgezonden. Met de beide aneuereu waecht hij in deze barre streken op hun terugkeer. Nog nooit heeft zich een zeevaarder langs de oostkust van Zuid-Amerika zo ver naar het Zuiden gewaagd. Magellaan loopt opgewonden op het dek van zijn viaggenschap heen en weer. Dat doet hem goed. Zo kan hij zijn ongeduld beter verbergen, en door de beweging voelt hij ook de kou niet zo erg.

Schuw en gedrukt kijken de matrozen naar hem, ze vrezden zijn strengheid, denken aan de strenge vonnissen bij de muterij op de esorterende schepen. Ze weten dat het zijn ijeren wil is, die hen dwingt nu al maandenlang in deze stroostelozen wateren heen en weer te varen. Hij heeft hun de doorvaart naar de Zuidzee, de bitterende, mooie oceaaneloof. Steeds zijn ze verder doorgedrongen in de donkere koude gebieden, hebben baai na baai onderzocht, in de hoop eindelijk deze doorvaart te vinden, maar tevergeefs. En weer waebten zij op de verkenningsschepen die uitgevaren zijn, om de smalle baai te onderzoeken, waarin ze liggen en die daarginds naar het westen toe steeds nauwer wordt, daar waar de rotsen zo zwart en dreigend bij elkaar komen, alsof ze de poort naar de hel zijn.

Geen der matrozen echter vermoedt, wat voor ernstige gedachten de admiraal bezighoudt. Vandaag is het de laatste dag van de termijn die hij de beide schepen heeft gesteld, vandaag moet de beslissing vallen over triomf of ondergaan. Langer dan een jaar is hij nu al onderweg, steeds op zoek naar de zoezer begeerde doorvaart. Als de schepen vandaag niet terug komen hebben ze schipbreuk geleden. Schipbreuk geleden heeft echter ook zijn hele onderneming, want hij kan het niet wagen verder te varen. Het zou waanzin zijn met zijn gekrompen voorraden langs een kust te varen, waarvan men niet weet, wanneer ze eindigen zal. Dan moet hij terug, gehoord, uitgelachen als een fantase. Weg met de droom van roem en geluk!

Magellaan kijkt omhoog naar het kraaienest, daar tuurt en matroos naar het westen, geen teken, dat hij wat gezien heeft. En weer vervolgt de admiraal zijn rustelozen wandeling. Daar — een roep vanuit het kraaienest: "Een zeil — neen, twee! Beide schepen komen!" Inderdaad, ze komen — en nog wel behouden — terug en hebben al hun vlaggen gehesen. Een goed teken! Twee uur later staat Seralo, de kapitein, die met de verkenning belast was voor Magellaan: "We zijn overeenkomstig Uw bevel in de

baai naar het westen gezeild. De tocht was gevaarlijk, want storm dreigde de schepen tegen de rotsen te gooien. Toen gebeurde het wonderbaarlijke. Aan het einde van de baai, daar waar de rotswand ons dreigend naderde, was er een doorvaart. De bergen komen er weliswaar dicht naar elkaar toe, maar men kan langs een smalle waterweg er toeh tussendoor varen. Drie dagen lang zijn we naar het Westen gezeild, steeds als we dachten, dat we niet verder konden, vonden wij een nieuw gat om er doorheen te glippen."

„En het water?" vraagt Magellaan gespannen.

„We hebben het onderzocht. Het blijft maar zout. Duidelijk kan men eb en vloed onderscheiden." Magellaan weet, wat dit antwoord betekent, zijn laatste bezorgdheid verdwijnt. Deze baai kan dus niet de monding van een zoetwaterrivier zijn, zij is de gezochte zeestraat, de weg naar de Zuidzee. Het zal niet lang meer duren, of hij zal de oceaan bereiken. Dan ligt de weg open naar de speerij-eilanden en verder naar Indië, dan zal hij als eerste het bewijs leveren, dat men om de aarde heen kan varen! Maar met dromerijen houdt zo'n energie man als Magellaan zich niet bezig. Nu hij gunstige berichten heeft ontvangen aarzelt hij niet langer, reeds geeft hij zijn bevelen, reeds worden de zeilen gehesen en de tocht van de vier schepen door het donkere ongewisse nauw van de zeestraat begint. Een tengere jongeman is naast de admiraal komen staan en slaat met hem de koers van de schepen gade. „Ah, senior Pigafetta", begroet Magellaan hem enigszins uit de hoogte, „het is een groot ogenblik! Tekenen de gebeurtenissen van deze dag nauwkeurig in Uw boeken op, en vergeet ook niet te vermelden dat ik deze zeestraat „kanaal der heiligen" genoemd heb." Nooit zal Magellaan te weten komen, dat het deze jongeman is, die met zijn aantekeningen hem en zijn expeditie de roem der onsterfelijkheid zal waarborgen en aan de zeestraat zijn naam, de naam „Straat Magellaan" zal geven.

En nu begint een tocht van huiveringwekkende grootsheid, die zelfs de arwuste mannen dikwijls van schrik laat verstijven. Somber de hemel, waarlangs wolkenflarden schieten; donker het water. Aan weerszijden van de dikwijls zeer smalle geul dreigen de kale rotsen. Slechts in het zuiden wijken ze soms uiteen. Dan dwaalt de blik over kale hellingen tot aan de verre, met sneeuw bedekte bergen. Slechts hier en daar hoort men het gekras van enkele vogels. Voor de rest: doodse stilte. De bemanning begint te mopperen, deze tocht komt de mannen angstwekkend voor. Nooit zien ze een menselijk wezen, maar 's nachts schijnen er van af het land vuren. Naest na nacht zien ze deze vreemde vuurtekens, ze weten niet, dat het de kampvuren van schuwe inboorlingen zijn. Magellaan noemt daarom het land „terra de fuego — Vuurland".

Angstvallig liet hij op de koers van de schepen, want elk ogenblik kunnen zij aan de grond lopen. Onafgebroken wordt er gepeild, varen zij voorzichtig tastend door de zee-ëngte, altijd bevreesd, vast te lopen of door plottelinge windbuien tegen de rotsen geslingerd te worden en in deze troosteloze woestenis schipbreuk te lijden.

Dan komt de dag, waarop de vloot aan een tweesprong staat. Dat is niet meer een van die kleine talrijke zijarmen, waarvan zij reeds verscheidene gelukkig vermeden hebben. Deze aftakking vereist een ernstige beslissing. In de kajuit van het admiralehschip komen de kapiteins en de loodsen bij elkaar. Magellaan vraagt hun om hun mening. Ze zijn verrast, want tot dusver heeft de admiraal steeds alleen en zonder hun raad gehandeld. Ze kijken elkaar verlegen aan, niemand durft openlijk te spreken.

Maar daar heb je Gomez, loods op de „San Antonio”, Portugees, zoals Magellaan. Hij richt zich op en begint: „Er valt nauwelijks te betwijfelen dat we de doorvaart naar de Zuidzee gevonden hebben. Maar voor welke prijs — onze schepen, zijn niet meer zeevaardig genoeg, de proviand raakt op! Waarom zullen wij niet terugkeren en met een nieuwe uitgeruste vloot langs directe weg terugkeren? U hebt roem genoeg verworven, admiraal, niemand kan U een verwijt maken — keer naar Spanje terug!” Het zijn verstandige woorden, maar met verstand alleen kan men geen grote ontdekkingen doen, daartoe behoren ook volharding en durf. Geen wonder dus, dat Magellaan weigert.

„Ik heb aan de keizer beloofd een doorvaart in het Zuiden van het nieuwe werelddeel en de weg naar de specerij-eilanden van het Westen uit te zoeken. Ik kan me niet met een half succes tevreden stellen. De „San Antonio” en de „Conepcion” volgen de linker arm van de zee, ik met de „Trinidad” en de „Victoria” de rechter. Over vijf dagen ontmoeten we elkaar weer hier, en zeilen dan langs de gunstigste weg naar het Westen”.

„Maar als de proviand oprakt?”

„Op de „San Antonio” zijn nog voldoende voorraden — en als alles op is dan is er nog altijd het leer van de ra's!” vliegt Magellaan op. Kalm nemen de kapiteins zijn bevelen in ontvangst, wel wetende dat het nu geen doel meer heeft, zich tegen de aanwijzingen van de admiraal te verzetten. Dan gaan ze uiteen.

Magellaan volgt met zijn twee schepen nog een eind de zeestraat. De strek is wat vriendelijker geworden, in de plaats van rotswanden zijn lage heuvels met schrale weiden gekomen. Ze komen bij een kleine rivier, die verband houdende grote hoeveelheden sardines met zich meevoert. Vandaar uit neemt een grote boot de verdere verkenning op zich. Aan de matrozen op de schepen gunt men rust en ontspanning.

En weer verstryken, zoals bij de invaart, de lange dagen van het wachten. Maar stipt op de derde dag keert de boot terug, ze hebben de uitgang gevonden. „De zee, de zee!” juichen nu de matrozen. Eindelijk zullen ze nu weer voorwaarts gaan, weg uit deze engte naar de warme landen. Ook Magellaan is ontroerd. Nu behoeft hij nog slechts op de terugkeer van de andere schepen te wachten. Maar die komen niet. Twee dagen wacht de admiraal, dan beveelt hij met het zoeken te beginnen. Geen spoor, geen teken. . . Maar daar duikt eindelijk de „Conepcion” op. Maar waar is het grootste schip, de „San Antonio”? Serrao, de kapitein van de „Conepcion” weet het niet: „Reeds de eerste dag hebben wij haar in de mist uit het zicht verloren en sindsdien niet meer te zien gekregen.” Ongeluk of miteerij? Nog kan Magellaan niet aan de laatste mogelijkheid geloven. Opnieuw laat hij de schepen op een zoektocht uitvaren, maar zonder succes. De „San Antonio” is verdwenen met haar groot deel van de voorraden, die men voor de verdere tocht zo dringend nodig heeft. Omdat Magellaan in de sterren gelooft, vraagt hij zelfs de scheepsastro-noom om raad, die zich volgens de gewoonten uit die tijd ook met sterrenwielarij bezighoudt. En die komt, zoals later nog zal blijken, met zijn uitleg tamelijk dicht bij de waarheid. De bemanning had onder leiding van Gomez, die al tijdens de bespreking van de kapiteins tegen een verdere reis gekant was geweest, gemuit en met het goed uitgeruste schip stilletjes de terugtocht aanvaard.

Nu staat Magellaan voor de meest ernstige beslissing van de hele expeditie. Moet hij de tocht wegens gebrek aan proviand afbreken of moet hij verder zeilen, het ongewisse in? Van de kapiteins kan hij geen raad verwachten. Ze vertrouwen in dit donkere uur maar al te graag op hun admiraal, wie ze ook alle verantwoording in de schoenen schuiven. Ook de sterrenwielarier kronkelt zich in allerlei bochten, hij geeft slechts vage inlichtingen. Magellaan staat alleen, alleen moet hij de grote beslissing nemen: „Verder!”

Na zes dagen, op 28 November 1520, hebben de schepen het einde van de doorvaart bereikt. Voor hen ligt de zee, de oneindige uitgestrektheid van de oceaan, die Magellaan nog tijdens de vaart de „Stille” zal noemen en waaraan hij dus voor alle tijden zijn naam zal geven. En zonder te talmen laat Fernando alle zeilen hijsen. En zo gaat de tocht in Westelijke richting, het vurig verlangde doel gemoet.

Karel de Vijfde stelde Magellaan vijf schepen ter beschikking, waarmee hij in September 1519 Spanje verliet. Reeds tijdens de reis langs de kust van Zuid-Amerika verloor Magellaan een schip. Het kwam ook tot miteerijen, die hij bloedig onderdrukte.

Voigtländer

**NIEUW! 1957
VITESSA T**

- Built-in lightmeter
- Interchangeable optics

N. V. ODUBER & KAN
OPTICIENS

vertegenwoordigers van Bausch & Lomb

RAY-BAN

NASSAUSTRAT 47

KAN

**DE camera
die U de
weg wijst**

De beste service
De grootste sortering

N. V. KAN
JUWELIERS

ORANJESTAD

Foto Ideaal

(KUSTER'S HANDEL MAATSCHAPPIJ)

Het adres voor de wereldberoemde camera's

zoals:

LEICA, ZEISS IKON, ROLLEIFLEX,
ROLLEICORD, REVERE, ROBOT, AGFA,

en vele andere merken

The Home of Fine Cameras

Nassaustr. 8 Oranjestad. Tel. 1012

Aruba Hardware Store

Oranjestad

Phone 1057

Woolsey

Paints and Paint Products

in all colors and sizes

FREE HOME DELIVERY

Na de overwintering in Patagonië voer Magellaan verder, zocht en vond de in het zuiden van dit werelddeel verneede doorvaart. Tijdens het onderzoek van deze later naar hem genoemde zeestraat tussen Patagonië en vuurland mitte de bemanning van een tweede schip en voer terug.

Met de overige drie zeilde hij dwars over de oceaan. Het weer was zo gunstig, en de zee daarbij zo kalm, dat Magellaan de Mare pacificum — Stille Oceaan noemde. Na een reis van haast drie maanden, op welke tengevolge van gebrek aan water en levensmiddelen vele matrozen stierven, bereikte de vloot op 6 Maart 1512 de Ladroneën en in April de Philipijnen. Hier vond Magellaan tijdens een gevecht met inboorlingen de dood. Slechts één schip keerde naar Spanje terug, van de 265 man van de expeditie kwamen behalve de muitelingen slechts achttien weer in het vaderland aan. De opbrengst van de speerjagers, die het laatste schip mee naar Spanje bracht, was toereikend, om de kosten van de hele expeditie te dekken en nog een overschot te behalen!

DE JEUGDPRIJSVRAAG

Omdat Cultura zo laat op de school werd uitgedeeld de vorige maal blijft inzending van oplossingen nog mogelijk tot 15 oktober a.s.

Dus deze keer geen nieuw raadsel.

RESULTATEN DER FILMOPVOEDING

ZER VERHELDEREND voor de mogelijke resultaten van een filmopvoeding is een onderzoek, waarover onlangs in enkele Duitse tijdschriften werd gepubliceerd, in de hoogste klassen van een jongensvolksschool in Salzburg. Er was vergelijkingsmateriaal uit twee enquetes, gehouden onder enkele honderden leerlingen. Tussen beide enquetes lag een jaar systematische filmopvoeding, bestaande uit het vertonen van op leeftijd afgestemde films met vakkundige inleiding en nabespreking. Er bleek in dat jaar een verandering te zijn ingetreden in de frequentie van het bioscoopbezoek. De star-cultus was verminderd. De algemene houding tegenover de film was kritischer geworden. Er was meer belangstelling gegroeid voor de inhoud van de film.

Bij het eerste onderzoek was het bioscoopbezoek 2.1 per leerling per maand. Nadat de mogelijkheid tot bezoek aan de schoolfilmvoorstellingen was geboden, steeg dit cijfer tot 3,2 per maand. Van de kant der scholieren bleek dus allerminst dat zij door het bezoeken van de filmopvoeden-de films minder naar de bioscoop gingen. Zij namen de filmopvoeding erbij. Hetgeen een vingerwijzing kan zijn

om do filmopvoeding op de school te laten voorafgaan door een ouderavond. De ouders waarderen het filmbezoek in het kader van de filmopvoeding kennelijk niet als zodanig.

gevraagd naar de redenen van hun filmbezoek gaven bij de eerste enquete zestig procent van de leerlingen op om een bepaalde acteur naar de bioscoop te gaan. Bij de tweede enquete was deze reden nog slechts steekhoudend voor 26 procent. Voor een bepaald deel werd dit veroorzaakt door de gehouden inleidingen. De uitzettingen over filmkunst werden door de jongens met grote belangstelling gevolgd. Daarbij werd gewezen op de normale menselijke eigenschappen van de filmster. Daardoor wordt de star ontdaan van het aureool van supermens en hij of zij imponeert niet meer. Imponeren is echter juist een wezenlijke voorwaarde om vereerd te kunnen worden en daardoor ook voor zijn of haar voorbeeldgevende werking. Nu blijft de vraag open of door deze desillusionering enkel de intellectuele kant van de leerlingen werd aangesproken: of wellicht alleen wanneer er over nagedacht wordt, de filmacteur 't niet meer waard schijnt zo te worden vereerd, of dat ook de voorbeeldgevende werking hierdoor effectief verminderd werd. Het succes dat eventueel enkel op intellectueel gebied geboekt wordt, is geen succes omdat daarbij de negatieve werking van het voorbeeld gelijk gebleven is.

De verandering van de voorbeeldgevende werking zou merkbaar moeten worden in de verandering bij de beantwoording van al de vragen waarbij geïnformeerd werd naar het aanleren van een of ander gedraging. Zo verklaarden bij het eerste onderzoek 85 procent der leerlingen, dat zij de wijze waarop zij zich meenden te moeten gedragen uit de bioscoop leerden. Slechts 2 procent ontkende het. Bij het tweede onderzoek antwoorden slechts 55 procent bevestigend en ontkenen 41 procent! Negen en vijftig procent van de leerlingen verklaarden bij het eerste onderzoek het „zich opmaken" en „goed voor de dag komen" van de film te hebben geleerd. Bij het tweede onderzoek waren het er nog maar 41 procent. Daarentegen steeg het percentage der kinderen die verklaarden het „goed voor de dag komen" niet van de film te leren, van 25 tot 55 procent. Bij het eerste onderzoek gaven 79 procent der leerlingen op, dat zij de kunst van het kleden van films leren. Bij de tweede enquete waren het er nog slechts 56 procent. Daarentegen steeg wederom het percentage van degenen die deze vraag ontkennend beantwoordden van 19 tot 44 procent.

We kunnen dus zeggen, dat de voorbeeldgevende werking van de star afneemt met merkwaardigerwijze hetzelfde percentage als waarmee ook de star-cultus vermindert. Waarmee is bewezen dat door filmopvoeding juist op deze beslissende invloedgebieden van de film een bepaalde immu-

nisatie der kinderen te bereken is. Voorts, dat de vermindering van de star-cultus ook tot in de diepere lagen doordringt en de voorbeeldgevende werking reduceert.

Een ander gevolg van de filmische opvoeding betreft de ontwikkeling van een filmcritische houding. Bij de eerste enquête was het 33 procent die zich bij zijn bioscoopbezoek door een filmeritiek liet beïnvloeden. Door de filmopvoeding liep dit aantal op tot 63 procent. Nu is het hierbij echter de vraag of deze groei van de belangstelling voor filmeritiek ook reeds een vermeerdering van de filmcritische houding betekent, of dat dit slechts een verhoging van de algemene belangstelling voor critiek weergeeft. Indien het werkelijk een teken van de toegenomen filmcritische houding is, dan moet dit ook blijken uit een algemene verandering van de omvang van het „uit de film geleerde”. Bij het eerste onderzoek gaven 66 procent der leerlingen op, dat zij uit de films leerden hoe het leven werkelijk was. Deze opvatting nam, door de toegepaste filmopvoeding, af tot 51 procent. Veel duidelijker blijkt echter de uitwerking der filmopvoeding uit de toename van het inzicht dat de filmwerkelijkheid niet met de realiteit overeenkomt. Dit nam van 21 tot 43 procent toe.

Indien een filmcritische houding is ontstaan, dan blijkt het betrekkelijk gemakkelijk in te zien dat uit de film bijvoorbeeld het geldverdiene niet kan worden geleerd. De cijfers wijzen het uit: terwijl bij de eerste enquête 61 procent der leerlingen verklaarden door de bioscoop te hebben geleerd hoe je aan geld kunt komen, waren het er bij de tweede enquête nog slechts 24 procent. Het aantal van diegenen, die inzagen dat dit niet uit de film te leren was, nam van 21 tot 75 procent toe!

Als we gaan overdenken door welk onderdeel van de filmopvoeding deze filmcritische houding kon ontstaan, kan men dit toeschrijven aan de toepassing van de filmdiscussie. Bij de filmdiscussie werd zeer speciaal de filmcritiek beoefend. Door de kritische instelling tegenover de film neemt, als reden voor het bioscoopbezoek, ook de betekenis van de verwachte inhoud toe. Deze toename, veroorzaakt door het opvoedingswerk, liep van 48 procent op naar 78 procent. Dit effect krijgt op de lange duur een bijzondere betekenis. Ging vroeger het grootste deel van de leerlingen niet naar een bepaalde film waarover men reeds iets wist en waarvan de inhoud de reden vormde van het bezoek, maar gewoon „naar de bios” zonder lang te overleggen wat of er werd gedraaid, dan kan door de toenemende groei van de belangstelling voor de inhoud ook een bewuste filmkeuze ontstaan. Het is op de lange duur immers een der hoofddoeleinden van de filmopvoeding, dat het publiek niet zonder meer naar de bioscoop gaat, maar dat een bepaalde film wordt bezocht waarvan wordt verwacht dat zij goed is.

Met het toenemen van de belangstelling voor de inhoud daalt natuurlijk ook de werking van het affiche. Ze daalde van 43 tot 22 procent. Ook de werking van de tentoongestelde foto's daalde, als reden voor het bioscoopbezoek, van 44 tot 36 procent.

Samenvattend kunnen we dus zeggen, dat door middel van een desillusionering der bioscoopbezoekers, dus door de geleidelijke onttaking van hun illusoire voorstellingen omtrent de star, we allereerst een verzwakking bereiken van het vermogen tot imponeren van de filnacteur. Als verder resultaat het dalen van de achting jegens hem en daardoor, als sloteffect, een in grote mate verdwijnen van zijn voorbeeldgevende werking. Over het algemeen kunnen we zeggen, dat hierdoor de invloed van de film op het gedrag van de toeschouwer verdwijnt.

Het toenemen van de filmcritische houding komt allereerst tot uiting in de groeiende belangstelling voor de filmcritiek, waardoor een besef ontstaat van de discrepantie tussen de realiteit van het leven en de filmwerkelijkheid. De lichtgelovigheid verdwijnt en de verstandelijke controle op hetgeen uit de film werd opgenomen, begint. Het groeien van de belangstelling voor de inhoud van de film waardoor deze de voornaamste reden van het filmbezoek wordt, geeft hoop op het bewustmaken van een keuze bij het bioscoopbezoek.

B. J. Bertina

Vergeet niet vroegtijdig Uw

plaatsen te reserveren

voor het concert

van het beroemde

COLUMBUS BOYCHOIR

in het

De Veer Theater !!

36 EXTRA EGGS PER HEN

Proved by 1033 Purina feeders who kept records

Some folks think pullets produce about the same on one feed as they do on another. Purina asked 1033 ladies with average farm flocks to keep records and see.

These careful day-to-day records showed that more than 2 million hens produced 3 dozen extra eggs per bird—over U. S. average production in just the first 4 months of laying. Your pullets should lay more eggs than average and make more money on Purina, too. Call us or stop in and let us show you what other folks in our neighborhood are doing.

WORM PULLETS

for less than 1¢ a bird right before housing. Just put Purina Liquid Wormer in the drinking water.

En toch ...

is GAS

goedkoper

en meer

hygiënisch

ARUBA GAS SUPPLY CO., LTD

TELEFOON 1198-1898

C. C. G. Philipszoon

Agent voor:

N.V. Fatum-De Nederlanden van 1845

★

Alle verzekeringen

★

J. H. Fergusonstraat 23

Tel. 1423

Orenjested, Aruba

La Gran Bodega : Tel. 1031

DE DANSEN VAN DE BOLIVIAANSE INDIANEN

Sinds eeuwen regeert de blanke, de wirakoeha, over de Boliviaanse Indianen. Voor hem zijn het goedkope werkrachten, die gewend zijn aan zwaar werk. Ze zijn de lastdragers, dienstboden, soldaten of mijnwerkers. Hun leven is zwaar en moeilijk. En zo ogenschijnlijk is er maar weinig, wat vreugde sechenkt aan deze mensen. Ik zeg ogenschijnlijk, want bij echte volksfeesten komt deze slaaf van de moderne tijd los. Dan kan hij lachen en dansen en drinken.

Als eenmaal het ritme van de bombos en guéñas (fluiten) weerklinkt, ontwaakt deze Indiaan uit zijn stoelijke rust. Ze huppelen achter de muziek, urenlang ja dagen lang.

Vroeger hebben Spaanse priesters getracht de heidense rite van deze dansen uit zijn christelijke laagje te bedekken. Dit is echter meestal niet gelukt. In dit opzicht zijn deze Indianen zeer behoudziek geweest en nog heden ten dage kan men dansprocessies zien, met voor in de stoet een heiligenbeeld en daaremheen maskers, totems en voorwerpen van heidense goden.

Zodra de Indiaan goed onder de invloed van de chieha, de volksjenever, is valt het laagje blanke beschaving weg. Dan is de toeschouwer getuige van alle temperamentsuitbarstingen van deze ongecompliceerde ziel. Men is het aantal verschillende dansen gaan tellen. Het bleken er meer dan tweehonderd te zijn. Er zijn dansen met totems, maar ook met dierenmaskers, zelfs van dieren, die daar nu niet meer voorkomen. Er zijn mimische dansen, waarin bepaalde gebeurtenissen worden weergegeven. Dat zijn de sijllas, waarin de barbudos, de baardigen, de negritos (negerslaven) of de wirakoeha (de blanke meester) worden gepersonifieerd. Er zijn kringdanses en groepsdanses. Meestal zijn het de mannen, die dansen. En met een onver-

flauwde ijver en animo springen en hossen deze mensen urenlang zonder vermoeidheid te kennen.

Op de buitenstaander hebben deze dansen een vreemde uitwerking. Het schouwspel treft hem door de kinderlijke naaperij van geprodiëerde bijbelse figuren, vaak in zonderling kledig, maar van de andere kant heeft deze fanatiek dansende en drinkende mensennigte een beangstigende uitwerking. In de dans en drank leven deze mensen zich weer uit en in deze roes voelen ze zich bevrijd van het juk van de blanke en zijn weer eigen baas.

Komt daags daarna de grote ontzuivering, is de roes van eoen en chieha uitgewerkt en de laeh op het gelaat verstart tot een ondoordringbare plooi, dan waken ze weer medelijden op. Dan heerst weer de blanke, de wirakoeha, dan vallen ze opnieuw terug in die wereld van indolentie en stoieisme, een toestand, die de blanke nooit: maar dan ook nooit zal begrijpen of doorgronden.

(Vrij naar Wereld)

Doet ook mee!

Kom spelen bij ons

Arubaans Symphonie Orkest!

Voor alle soorten gloeilampen
en elektrische benodigdheden

JOAQUIN KELKBOOM

Achter No. 1 Store
Telefoon 1838

NUTRICIA MELKPOEDER

HEERLIJK! GEZOND! VOEDZAAM!

Voor
al Uw

Sportartikelen

NAAR SPORThUIS

J. E. P. CABENDA

Oudeschoolstraat 3

Oranjestad

Phone 1539

General Printing Co.

Uw drukker

Tel. 1058

Continental

Wij hebben op het ogenblik weer een volledige voorraad banden en zijn goed gesorteerd in alle maten

Enkele voorbeelden:

500 x 16 600 x 16 670 x 15

Haast U echter, want de voorraad vliegt a.h.w. de deur uit, omdat steeds meer mensen de superieure kwaliteit (en de lage prijs....) ontdekken van

CONTINENTAL BANDEN

Agente :

E. & G. MARTIJN (ARUBA) LTD.

HAVENSTRAAT

— TEL: 1492 — 1493

— ORANJESTAD

ONZE PRIJSVRAAG

Er kwam slechts één geheel goede oplossing binnen voor de prijsvraag, waarin U gevraagd werd naar de dichter van de in het vorige nummer afgedrukte teksten of beginregels van het gedicht.

Deze poëzie-minnaar was de Heer Finck van Santa Cruz. Hij krijgt zijn boekenbon toegezonden.

En hier is dan de nieuwe prijsvraag

In de loop der eeuwen hebben beroemde schrijvers soms van die korte, pittige rijmpjes ten beste gegeven. Geen hoge poëzie, maar treffend raak gezegd in rijmvorm. Hier volgen er drie. Aan U de eer de, auteur van deze punt-dichten, echte speldeprikjes, op te sporen.

- 1) „Wees u zelf” zei ik tot iemand;
Maar hij kon niet: hij was niemand.
- 2) Een sweert, een peert, een schone vrou
Leent niemant uit als met berou.
- 3) Ach, waren alle mensen wijs,
En wilden daarbij wel.
De aard'waar haar een Paradijs
Nu isse meest een Hel.

Oplossingen aan de Redactie, Eagle Colony 12.
Prijz: boekenbon.

VAN DE REDACTIE

We zijn inderdaad wat laat deze keer met het Culturele manifestaties, is het gelukkig niet te laat. Vooral de Kunstkring schotel ons weer een uitgebreid menu voor en de vele minnaars van goede kunst moet het water bepaald in de mond komen. Men leze slechts, wat op bladzijde 5 wordt aangekondigd. Wij willen bij gelegenheid van het a.s. concert in De Veer Theater niet stilwiegend voorbij gaan aan de grote medewerking, die telkenmake spontaan gegeven wordt door de Directie van dit Theater. Zolang het gebouw niet beschikbaar is, is dit grote Theater voor diverse afdelingen de enigste oplossing. En telkens weer geeft deze Directie blijk van begrip voor de moeilijkheden van de Kunstkring en anderen. Dit geldt dan niet alleen voor avondvoorstellingen, maar even goed voor jeugdconcerten, die nu en dan plaatsvinden. Wij zijn de Directie van De Veer Theater zeer dankbaar voor deze steun,

die zich niet alleen uitstrekt tot het beschikbaar stellen, van het gebouw, maar die veel verder gaat door inschakeling van eigen personeel en aankondiging in eigen programma-bladen. De directie kan zich verzekerd weten van de grote dankbaarheid van de verschillende afdelingen van het C.C.A. en van de honderden bezoekers, die in het fraaie gebouw met volle teugen genieten van de prestaties van bezockende artisten. S.

I N H O U D :	
Gedicht v.d. Maand	blz. 3
Het Columbus Boychoir komt	" 3
Nieuws v.d. Kunstkring	" 5
Op bezoek bij Albert Termote	" 6
In memoriam J. Sibelius	" 7
Het radio-programma	" 9
Cultura-Jeugdrubriek	" 10
Resultaten der filmopvoeding	" 13
Bolivisaanse Indianen dansen	" 16
Prijsvraag	" 18
Van de Redactie	" 18

Enkele aanmoedigende gedachten:

Men hoeft niet te zeggen wat men meent, als men naar meent wat men zegt.

Vele vrouwen danken een vierde van haar schoonheid aan de natuur en drie vierde aan de kunst.

Men moet een man niet naar zijn kleren beoordelen, maar naar de kleren van zijn vrouw.